

свого характеру та інших дітей, виявляли відношення між дітьми, їх статус у колективі; виховували почуття колективізму та доброзичливого ставлення до всіх членів групи та колективу, вчили цінувати дружбу і поважати дружні стосунки інших. Також ми застосовували «Скриньку побажань», в яку дітям пропонувалося класти написані на папері звернення, компліменти, побажання, слова подяки, скарги або прохання один до одного з зазначенням прізвищ відправника і адресата. Ми також застосовували малювання дитиною своєї групи і визначення свого статусу в колективі однолітків, колективне виготовлення газети «Наш дружній колектив».

Наші спостереження за дітьми під час занять, а також за їх діяльністю у повсякденному житті дозволяють стверджувати, що введення в освітній процес хореографічного колективу новітніх форм роботи дало позитивні результати. Підвищився рівень соціальних знань, які включали зорієнтованість дитини у навколишньому середовищі (правила поведінки, емоційні стани оточуючих тощо); покращилась комунікативно-вербальна сфера, яка розкривалася через навички спілкування; інтерактивна сфера, яка проявлялася через уміння самостійно організувати взаємодію з іншими та підкорятися вимогам у групових діях; сфера самооцінювання, яка визначалася специфікою ставлення до себе та до інших людей; мотиваційна сфера, яка передбачала свідоме бажання дитини займатися хореографією.

Отже, потреба соціуму в соціалізації дітей та актуалізації їх соціально-особистісного становлення може бути успішно вирішена за допомогою інноваційних форм та методів хореографічного навчання дітей у системі додаткової освіти (контактна хореографія та танцювальна терапія, комп'ютерні програми, метод створення ситуації успіху, ігрове і проектне навчання, навчання у співпраці та співтворчості та ін.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кашлев С. С. Интерактивные методы обучения в педагогике: учеб. пособ. / С. С. Кашлев. – Минск : Вышэйшая школа, 2004. – 176 с.
2. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті // Шкільний світ. – 2001. – С. 3-6.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВ ДИЗАЙНУ У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

Матвієнко С.І., канд. пед. н., доцент;
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
м. Ніжин, Україна

Дитячий дизайн – це вид художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку, орієнтований на розвиток їхніх художніх здібностей і практичних умінь художнього конструювання. Існують наступні види дитячого дизайну: предметно-декоративний (прикрашання предметів), просторово-

декоративний (естетичне перетворення навколишнього середовища), а також віртуальний (комп'ютерний) дизайн.

На сьогодні дитячий дизайн визначається як галузь художньо-естетичної освіти дошкільників, що інтегрується з конструюванням, художньою працею, зображальною діяльністю. Дизайн-діяльність формується на базі й у надрах традиційних для дитячого навчального закладу занять образотворчим мистецтвом, конструюванням і рукоділлям. У дошкільному навчальному закладі використання основ дизайну (художнього конструювання) пов'язане зі створенням художнього образу майбутнього виробу з паперу, природних та утилізованих матеріалів (Л. Парамонова).

На етапі дошкільного дитинства художньо-конструювальна діяльність має репродуктивний характер, оскільки діти діють за поясненням, взірцем, технологічними картками, схемами тощо.

Дитяче художнє конструювання вчені (Т. Космінська, З. Лиштван, Л. Парамонова, Л. Пантелєєва, М. Поддьяков та ін.) розуміють як творчу діяльність, якій притаманні ті самі етапи, що й діяльності дорослих. Рівень дитячого конструювання, на думку вчених, залежить від рівня розвитку образного та просторового мислення, аналітико-синтетичної діяльності дитини, ступеня обізнаності з особливостями конструкторської діяльності, наявності інтересу до неї, а також уявлень щодо сенсорних властивостей предмета, його візуальних образів, способах створення об'єкта творчості.

Практика роботи з дітьми у галузі дитячого дизайну визначає, що за умов правильної організації занять у дітей формуються та проявляються художньо-творчі здібності, виникає бажання естетично перетворювати предметно-просторове середовище. Результативність дизайнерської роботи з дітьми повною мірою залежить від різноманітності та продуманості її тематики, добору матеріалів для художньо-перетворювальної діяльності, а також від проведення попередньої роботи з дітьми.

Щоб ефективніше залучати дитину до дитячого дизайну, потрібно відвідувати з нею виставки, музеї, свята. На екскурсіях і в музеях малюк має змогу розглянути зразки старовинної архітектури (хати, садиби, палаци) та архітектури сучасної (типового та оригінального); ознайомлюватися з різноманітністю фасадів і прикрас (вікон, фронтонів, дахів), з фактурою будівельних матеріалів (камінь, цеглина, дерево, черепиця, залізо, скло тощо). На прогулянках містом дошкільникам слід показувати своєрідність оформлення вітрин і реклами, інтер'єрів і площ, звертати увагу на зовнішній вигляд людей, їхній гардероб.

Проводячи екскурсії, вихователь може організувати з дітьми своєрідні «хвилинки милування» природними ландшафтами рідного краю, наголошуючи на специфіці його флори та фауни. Такі найперші – й тому найяскравіші – враження запам'ятовуються дитині на все життя, вони є своєрідними уроками естетики для неї. Діти вчаться знаходити схожість і відмінність у доцільній красі форм природи, навколишніх предметах. У своїй продуктивній діяльності вони вчаться дбайливого ставлення до матеріалів, уміння знаходити і використовувати

в своїй роботі ознаки естетичної єдності в навколишньому середовищі (сервіз, гарнітур, ансамбль).

Якщо спочатку діти пасивно сприймають продукти дизайну, адаптовані до їхніх запитів, то в майбутньому вони навчаються розпізнавати переваги середовища. Діти вбирають ляльок, прикрашають та обіграють свої міні-кімнатки та куточки казок. Виток проектної думки дитина отримує у співтворчості з дорослим, який вдало об'єднує різні дитячі вироби в колективній роботі для інтер'єру або виставки.

Діти старшого дошкільного віку у процесі занять дитячим дизайном виявляють здатність до оволодіння способами створення виробу та їх удосконалення. Ці умови є найважливішими щодо готовності дитини не тільки до майбутньої художньої діяльності на репродуктивному рівні, але і до виконання надалі технічно більш складних, а також творчих завдань. Як стверджувала Є. Фльоріна, «ускладнення творчих завдань прямо пропорційне закріпленню і зростанню навчальних досягнень».

Великі можливості для оволодіння дітьми дошкільного віку основами дитячого дизайну мають заняття з художньої праці з використанням елементів художнього конструювання, де форма виробу будується з опорою на основні й цілком доступні старшим дошкільникам принципи міри, ритму, симетрії, композиційної й конструктивної рівноваги тощо.

Заняття дитячим дизайном розвивають у дітей інтелект, культуру мовлення та спілкування, здібності до аналізу й узагальнення, творчі здібності – просторова уява, проектно-образне мислення. Діти починають усвідомлювати своє співавторство, авторську компетентність, беручи участь у створенні об'єктів краси, вчать упорядковувати, облаштовувати побут, використовуючи досвід дизайну в дитячому садку. Розвиток дошкільника в середовищі дизайну розглядається в єдності формування його естетичного ставлення до навколишньої дійсності та розвитку художніх здібностей.

Вихователю допомагає спрямувати його зусилля на корисні заняття дитячим дизайном сама потреба дитини в художньо-практичній діяльності. Заняття дитячим дизайном розвивають у дошкільників інтелект, культуру мови і спілкування, здібності до аналізу й узагальнення, творчі здібності – просторову уяву, проектно-образне мислення. Діти починають усвідомлювати своє співавторство, авторську компетентність, беручи участь у створенні об'єктів краси, вчать упорядковувати побут, використовуючи набутий досвід дизайну в просторі закладу дошкільної освіти.

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ НАОЧНОСТІ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Гордієнко Т.В., канд.пед.н., доцент;
Мешкова А.В., магістр
НДУ ім.М.В.Гоголя, м.Ніжин, Україна